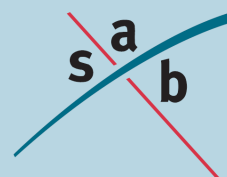

Flora- en faunaraapportage

Rhenen, Puik-terrein Achterbergsestraatweg

Gemeente Rhenen

Datum: 2 augustus 2010
Projectnummer: 71018

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Leeswijzer	3
1.2	Planomschrijving	4
1.3	Wettelijk kader	6
2	Quick scan flora en fauna	8
2.1	Onderzoeksmethode	8
2.2	Gebiedsbescherming	8
2.3	Soortenbescherming	10
2.4	Conclusie	15
3	Nader veldonderzoek flora en fauna	18
3.1	Nader onderzoek	18
3.2	Zorgplicht	18
4	Mitigerende maatregelen / Ontheffingsaanvraag	20
5	Voortoets/ Oriënterende habitattoets	21
5.1	Gebiedsbeschrijving	21
5.2	Effectenbeoordeling	21
5.3	Conclusie	22

Bijlage 1: Gegevens Natuurloket

Bijlage 2: Literatuurlijst

1 Inleiding

1.1 Leeswijzer

Bij alle ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden dient eerst een onderzoek uitgevoerd te worden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (*gebiedsbescherming*), de Flora- en faunawet (*soortenbescherming*) en eventuele andere betrokken natuurregeling. Uit dit onderzoek moet blijken of met de ingrepen negatieve effecten op beschermde gebieden en soorten zijn te verwachten en of daarvoor respectievelijk een vergunning of ontheffing is verkregen. In deze flora- en faunarapportage worden de effecten op de aanwezige natuurwaarden besproken. De flora- en faunarapportage is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken:

1. **Inleiding.** Beschrijving van beoogde plannen, ligging van plangebied en de gevolgen van de ingrepen voor de huidige situatie en het wettelijke kader.
2. **Quick scan Flora en fauna.** Deze is gebaseerd op een eenmalige veldverkenning. In deze quick scan zijn op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), de beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten en een eenmalige veldverkenning, uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in en in de directe omgeving van het plangebied. In de quick scan zijn uitspraken gedaan over de effecten van de plannen op nabijgelegen beschermde gebieden en op direct nabij het plangebied voorkomende (vaste rust- of verblijfplaatsen van) strikt beschermde flora en fauna. Hieruit volgt de conclusie of nader veldonderzoek naar strikt beschermde soorten noodzakelijk is en of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet aan de orde is.
3. **Nader veldonderzoek flora en fauna.** Beschrijving van het nader onderzoek, indien dit uitgevoerd is. Hierbij wordt ingegaan op de kwalificaties van de onderzoeker(s), de data waarop de veldbezoeken hebben plaatsgevonden, de methode van onderzoeken, specifieke ecologische kenmerken van de soort en uiteraard de resultaten.
4. **Mitigerende maatregelen.** Als uit de resultaten van het nader onderzoek blijkt dat het plangebied in gebruik is door strikt beschermde soorten, dan dienen maatregelen te voorkomen dat de ecologische functionaliteit van het plangebied vermindert. Als SAB het opstellen van deze maatregelen verzorgt, dan worden deze beschreven in dit hoofdstuk. Mocht het opstellen van maatregelen niet afdoende zijn en is een **ontheffingsaanvraag** ex artikel 75 van de Flora- en faunawet alsnog aan de orde, dan staat deze ook hier.
5. **Voortoets of Oriënterende Habitattoets.** Dit is alleen in het geval wanneer negatieve effecten te verwachten zijn op (instandhoudingsdoelstellingen van) beschermde natuurgebieden. Aan de hand van de Effectenindicator van het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) wordt een inschatting gemaakt van de mogelijk optredende effecten.

De onderzoeken in deze flora en faunarapportage zijn uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving (zie paragraaf 1.3). Bovendien zijn alle onderzoeken uitgevoerd volgens de door Gegevens autoriteit Natuur meest recent uitgegeven protocollen.

Gegevens flora en fauna

SAB streeft ernaar alle waarnemingen aan (bijzondere) soorten die verzameld worden tijdens flora- en faunaonderzoeken door te geven aan de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De invoer van gegevens in de NDFF leidt tot een beter overzicht van het voorkomen van (beschermde) soorten en daarmee tot een betere bescherming van deze soorten.

1.2 Planomschrijving

In Rhenen (gemeente Rhenen, provincie Utrecht) is op het perceel aan de Achterbergsestraatweg 8 de realisatie van een nieuwe woning en appartementen beoogd. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurregelgeving. Voorliggend flora en faunaonderzoek is opgesteld door SAB en geeft een eerste inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze plek.

Abbeelding 1: Globale ligging plangebied (luchtfoto: Google Earth, bewerking SAB)

Rhenen ligt ten westen van Wageningen en ten zuiden van Veenendaal. De kern is gelegen aan de noordoever van de rivier de Neder-Rijn. Verder is Rhenen gelegen aan het einde van de Utrechtse Heuvelrug, één van de stuwwalen in de directe omgeving. De Grebbeberg gelegen ten oosten van de kern is de laatste heuvel van deze stuwwal. De Utrechtse Heuvelrug bestaat uit bosgebieden en heideterreinen. De omgeving van Rhenen wordt gekenmerkt door bossen en hoogteverschillen van de Utrechtse Heuvelrug (oosten en noordwesten), de open uiterwaarden van de Neder-Rijn (zuiden) en natte agrarische gronden van de Bennekomse hooilanden in het noordoosten.

Het plangebied ligt in het centrum van de kern. De directe omgeving betreft dan ook woningen, winkels en wegen en vertoont een intensief gebruikt en verstoord karakter. De begrenzing van het plangebied wordt gevormd door bebouwing en tuinen in het zuiden en zuidwesten. De Achterbergsestraatweg begrenst het plangebied in het noordwesten terwijl een braakliggend terrein de grens in het oosten vormt. Ten noorden van het plangebied is de bouw van appartementen reeds in volle gang.

Plangebied

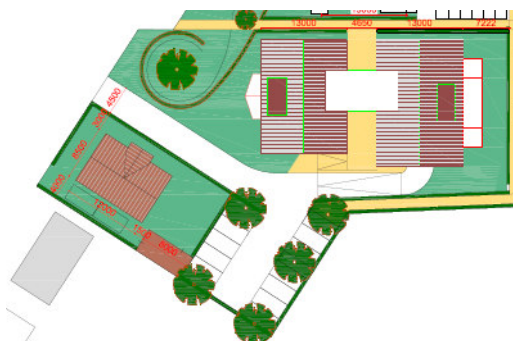
In de huidige situatie staat in het plangebied een oude tabaksschuur, een bloemenwinkel met kas en daarboven een woning en een oud woonhuis. De oude tabaksschuur is opgebouwd uit een bakstenenmuur met een ongeïsoleerde pannendak. Deze schuur is in gebruik als opslag en als garage. Het gebouw waarin een winkel met daarboven een woning is gevestigd bestaat uit een stenenmuur met toegankelijke spouwmuren en een plat dak. Deze winkel was ten tijde van het veldbezoek enkele weken niet meer in gebruik. De oude woning is opgebouwd uit enkelsteensmuren en bedekt met een pannendak dat aan de achterzijde is afgetimmerd met hout. De overige elementen in het plangebied betreffen verhardingen en een niet onderhouden tuin. In onderstaande afbeelding is een globale indruk gegeven van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Afbeelding 2: Globale indruk van het plangebied; oude tabaksschuur (linksboven), winkel met kas en woning (rechtsboven), oud woonhuis (linksonder) en verruigde tuin (rechtsonder) (Foto's: SAB, 2010)

Beoogde ontwikkelingen

Op deze locatie is de sloop van alle gebouwen beoogd om plaats te maken voor één nieuwe woning en een appartementencomplex. Voor deze ontwikkeling worden alle gebouwen gesloopt en zullen alle groene elementen verdwijnen. In afbeelding 3 is een indicatie gegeven van de toekomstige situatie van het plangebied.

Afbeelding 3: Globale indicatie toekomstige inrichting plangebied

1.3 Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

1.3.1 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europees Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebied (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de al bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

1.3.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te veront- rusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te ver- storen (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderschei- den:

1. beschermingscategorie 1:

Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora-

en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast;

2. beschermingscategorie 2:

Voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.

In zo'n gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;

3. beschermingscategorie 3:

Voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen een in de wet genoemd belang dienen en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

1.3.3 Zorgplicht

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat voorafgaand aan sloop- grond- of bouwwerkzaamheden wordt gecontroleerd of dat negatieve gevolgen voor aanwezige soorten kunnen worden voorkomen door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2 Quick scan flora en fauna

2.1 Onderzoeksmethode

Het Natuurloket geeft in het kilometerhok waarbinnen het plangebied en haar invloedsgebied is gelegen (167-441), het voorkomen van beschermde vaatplanten, zoogdieren en reptielen weer (Bijlage 1). Binnen het kilometerhok zijn weinig soortgroepen goed onderzocht en het plangebied maakt maar een klein onderdeel uit van het betreffende kilometerhok. Om deze reden is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar de quick scan vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog van SAB Arnhem B.V.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, *et al.*, 1997) en diverse websites die de meest recente informatie verschaffen omtrent de verspreiding van soorten. Deze bronnen vermelden soortgegevens op uurhokniveau (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 2 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 14 juli 2010 heeft een ecooloog van SAB Arnhem B.V. het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

2.2 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden.

2.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt niet in een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde gebied beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft het Natura 2000-gebied "Uiterwaarden Neder-Rijn". Dit beschermde gebied ligt op ongeveer 250 meter afstand van het plangebied en betreft zowel een Vogel- als Habitatrichtlijngebied.

Gebiedsbeschrijving

Het gebied de Neder-Rijn bestaat uit de uiterwaarden van de Neder-Rijn tussen Renkum en Wijk bij Duurstede. De rivier vormt een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. De Neder-Rijn moet in perioden met hoge rivierafvoer 1/6 van de Rijnafvoer voor haar rekening nemen. In perioden met lage rivierafvoer wordt het water op peil gehouden door de stuw bij Amerongen. De uiterwaarden zijn gevarieerd in breedte en hoogteligging. De uiterwaarden bestaan voornamelijk uit graslanden, afgewisseld met enkele akkers, meidoornhagen, knotwilgen,

bosjes, moerasgebiedjes, ontgrondingsgaten en geïsoleerde oude riviertakken. De rivierbedding heeft een breedte van 200 tot 250 meter. Het winterbed varieert in breedte van 500 meter bij Rhenen tot maximaal twee kilometer bij Amerongen. Karakteristiek voor dit gebied is de overgang van het rivieren landschap naar de hogere gronden: de stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe. Enkele voorbeelden zijn de Blauwe Kamer aan de voet van Grebbeberg, de Elster buitenwaarden die grenzen aan het zandgebied Plantage Willem III en de Amerongse Bovenpolder aan de voet van de Amerongse Berg. Op deze overgangen komen restanten van hardhoutoibossen voor. Door kwel vanuit de rivier en vanuit hogere gronden kan het water in poelen en plassen in de uiterwaarden van goede kwaliteit zijn. Een deel van de Amerongse Bovenpolder is aangewezen onder de Habitatrichtlijn en bevat een hoge uiterwaard waar soortenrijke glanshaverhooilanden voorkomen. Het is een geaccidenteerde terrein met hoge, droge ruggen en vochtige laagten die incidenteel geïnundeed worden (bron: Ontwerpbesluit uiterwaarden Neder-Rijn, 2010).

Het Natura 2000-gebied is aangewezen als Vogelrichtlijngebied op basis van het voorkomen van trek-, rui- en broedvogels zoals Kleine zwaan, Porseleinhoen, Kwartelkoning, Nonnetje, IJsvogel, Oeverzwaluw, Fuut, Grauwe gans, Smient. Het gebied is aangewezen als Habitatrichtlijngebied op basis van het voorkomen van Slikkige rivieroever, Glashaver- en vossenstaarthooilanden en droge hardhoutoibossen.

Effectenbeoordeling

Het plangebied ligt buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied, daarmee zijn directe negatieve effecten uit te sluiten. Het Habitatrichtlijngebied ligt op ruim 9 kilometer afstand van het plangebied. Gezien deze afstand zijn indirecte effecten uit te sluiten op het Habitatrichtlijngebied. Instandhoudingsdoelstellingen van habitattypen en habitatsoorten worden met de plannen niet aangetast. Het Vogelrichtlijngebied ligt op 250 meter afstand. Tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied zijn wegen (drukke N225) en bebouwing gelegen. Deze elementen verwaarlozen versturende indirecte effecten zoals geluidsoverlast, lichthinder en trillingen. Van vermeting en verzuring is geen sprake aangezien appartementen gerealiseerd worden. De bouw van appartementen leidt mogelijk tot een toename van het aantal recreanten in het Natura 2000-gebied. Deze toename is ten opzichte van het aantal huidige recreanten beperkt dat het niet leidt tot een effect op aangewezen soorten. Overige versturende effecten (zoals oppervlakteverlies, versnippering, mechanische effecten, verzoeting, vernatting, verontreiniging) zijn gezien de ligging buiten het Natura 2000-gebied en tussenliggende reeds versturende elementen niet te verwachten.

Geconcludeerd kan worden dat het toekomstige plan geen negatief effect heeft op het Natura 2000-gebied "Uiterwaarden Neder-Rijn".

2.2.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De gronden behorende bij het Natura 2000-gebied zijn tevens aangewezen als EHS en betreffen de dichtstbijzijnde gelegen EHS. Op basis van bovenstaande onder Natuurbeschermingswet 1998 genoemde aspecten zijn negatieve effecten op de EHS tevens niet te verwachten.

2.3 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

2.3.1 Vaatplanten

Binnen het plangebied zijn geen potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten aanwezig. Van een stabiel ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

2.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens uit de atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992) en van Telmee.nl, komen in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde grondgebonden zoogdiersoorten voor: Aardmuis (*Microtus agrestis*), Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), Bunzing (*Mustela putorius*), Dwergspitsmuis (*Sorex minutus*), Egel (*Erinaceus europaeus*), Gewone bosspitsmuis (*Sorex araneus*), Haas (*Lepus europaeus*), Huisspitsmuis (*Crocidura russula*), Konijn (*Oryctolagus cuniculus*), Mol (*Talpa europaea*), Ree (*Capreolus capreolus*), Rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), Veldmuis (*Microtus arvalis*), Vos (*Vulpes vulpes*) en Wezel (*Mustela nivalis*) en de meer strikt beschermde soorten Eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), Boommarter (*Martes martes*) en Waterspitsmuis (*Neomys fodiens*).

Algemeen voorkomende soorten

Binnen het plangebied zijn relatief weinig ruige delen aanwezig. Toch zijn vaste rust- en verblijfsplaatsen van algemeen voorkomende soorten als Egel (*E. europaeus*), Huisspitsmuis (*C. russula*), Mol (*T. europaea*) en kleine marterachtigen niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfsplaatsen.

Strikt beschermde soorten

Eekhoorn

De Eekhoorn leeft bij voorkeur in naald- of gemengd bos of in loofbos en in boszomen. Verder komt de soort ook voor in houtwallen, tuinen en parken in beboste omgeving. In verband met de afhankelijkheid van rijpe boomzaden is de leeftijd van het bos belangrijker dan de samenstelling (20 jaar en meer voor coniferen; 40 resp. 80 jaar voor eiken en beuken). In het plangebied staan enkele naaldbomen (sparren). Deze bomen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten van de Eekhoorn en zijn niet aangetroffen. Ook zijn geen sporen van de soort aangetroffen. Vaste verblijfplaatsen van de Eekhoorn worden gezien de binnenstedelijke geïsoleerde locatie en afwe-

zigheid van een verbinding met nabijgelegen bosgebied dan ook niet verwacht in het plangebied. Negatieve effecten op de soort worden met de plannen niet verwacht.

Boommarter

De Boommarter komt hoofdzakelijk in bebost gebied met een voorkeur voor naaldbos of gemengd bos voor; soms ook in meer open terrein, mits voldoende bosjes en lijn-vormige elementen als heggen en houtwallen aanwezig zijn. Het is een erg schuwe soort. Op basis van de huidige biotoop (geïsoleerde bebouwde situatie), binnenstede-lijke ligging en hoge verstoringsgraad is het voorkomen van verblijfplaatsen of belang-rijk foerageergebied van de Boommarter uit te sluiten binnen het plangebied. Negatie-ve effecten op de soort worden met de plannen niet verwacht. Verblijfplaatsen van de soort komen voor in boomholten in (de rustige delen van de) bossen op de Utrechtse Heuvelrug.

Waterspitsmuis

De Waterspitsmuis verblijft in goed ontwikkelde oevervegetatie bij schoon, stilstaand of langzaamstromend water. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen wa-tervoerende elementen aanwezig. Hierdoor kan de aanwezigheid van de Waterspits-muis uitgesloten worden in het plangebied. Met de plannen zijn negatieve effecten op de Waterspitsmuis uit te sluiten. Deze soort komt voor op de oevers van de Grift die door de Bennekomse hooilanden stroomt.

2.3.3 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Limpens *et al.*, 1997) komen in de omgeving van het plangebied de volgende vleermuissoorten voor: Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), Kleine dwerg-vleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en Watervleermuis (*Myotis daubentonii*). De waarnemingen van de Kleine dwergvleermuis zijn afkomstig uit de periode van 2007 tot 2009. Deze soort is destijds waargenomen op de Utrechtse Heuvelrug nabij Leersum. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals Gewone dwergvleermuis (*P. pipistrellus*) en Laatvlieger (*E. serotinus*) en boombewonende soorten als Rosse vleermuis (*N. noctula*) en Watervleermuis (*M. daubentonii*). Daar-naast zijn soorten die van beide elementen gebruik maken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de Gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz). Andere soorten als de Rosse vleer-muis verblijven jaarrond in bomen (in holten en spleten en achter loshangende schors). De Watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende soorten vleermuizen

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaatsen achter gevelbetimme-ring, in de spouwmuur, achter het dakbeschot en in schoorstenen, enz. In het plange-bied staat een drietal gebouwen; oude tabaksschuur, winkel met kas en woning en oud woonhuis.

Oude tabaksschuur

De oude tabaksschuur is opgebouwd uit enkelsteensmuren en daarmee zonder spouwmuur. Verder is het dak bedekt met dakpannen, maar deze zijn aan de achterzijde niet geïsoleerd. Hierdoor is veel tocht aanwezig. Tocht is kenmerkend voor oude tabaksschuren, omdat het tabak en de bladeren droog moesten blijven. De aanwezigheid van tocht is voor vleermuizen niet gunstig, aangezien hun verblijfplaatsen aanwezig zijn op tochtvrije en stabiele plaatsen. Het is niet te verwachten dat vleermuizen een vaste verblijfplaats hebben in de oude tabaksschuur. Sporen van vleermuizen zijn tevens niet aangetroffen in de schuur.

Winkel met kas en woning

De muren van de winkel en woning hebben een toegankelijke spouwmuur door middel van open stootvoegen. Tevens is gevelbetimmering aanwezig aan de bovenzijde van de muren. Het gebouw wordt hiermee geschikt geacht als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Op voorhand zijn negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen niet uit te sluiten bij de sloop van het gebouw. Pas als het exacte gebruik bekend is kan worden bepaald of negatieve effecten op vleermuizen te verwachten zijn.

Oud woonhuis

Het oude woonhuis is opgebouwd uit enkelsteensmuren zonder spouwmuur. Tevens is geen gevelbetimmering aanwezig. Het oude woonhuis is wel bedekt met een pannendak (dakbeschot) die aan de binnenzijde geïsoleerd is. Toegang tot dit dakbeschot is mogelijk door middel van gaten en kieren. Op basis van deze gaten en kieren zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen op voorhand niet uit te sluiten. Met de sloop van het woonhuis zijn negatieve effecten op strikt beschermde vleermuizen niet uit te sluiten.

Conclusie

Zowel de winkel met woning als het oude woonhuis zijn geschikt als vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen. Met de sloop van deze gebouwen worden mogelijk strikt beschermde verblijfplaatsen aangetast. Om te bepalen of vleermuizen een vaste rust- en verblijfplaats hebben dient gericht onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd te worden volgens het onderzoeksprotocol van vleermuizen (NGB, 2010). Pas als het exacte gebruik van het plangebied door deze soorten bekend is kan worden bepaald of overtreding van de Flora- en faunawet plaatsvindt en welke maatregelen getroffen moeten worden om overtreding van de wet te voorkomen.

Boombewonende soorten vleermuizen

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangende schors. Alle bomen zijn ten tijde van het veldbezoek geïnspecteerd. Scheuren, gaten en holten zijn niet aangetroffen in de te kappen bomen. Vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende soorten worden niet verwacht in het plangebied. Met de toekomstige plannen zijn negatieve effecten op boombewonende vleermuizen niet te verwachten.

Vliegroutes

Vleermuizen maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied, daarom kan het behoud van lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. Binnen het plangebied zijn geen duidelijke

lijnvormige elementen te onderscheiden. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkelingen op vaste vliegroutes zijn uit te sluiten.

2.3.4 Vogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Het plangebied met struweel en bomen is geschikt als broedgelegenheid voor veel vogels.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

In het kader van de Flora- en faunawet zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd. Dit betekent dat nestlocaties van deze soorten het gehele seizoen beschermd zijn. Hierin worden vier categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Tijdens het verkennende veldbezoek zijn de volgende soorten aangetroffen: Merel (*Turdus merula*), Koolmees (*Parus major*), Ekster (*Pica pica*), Kauw (*Corvus monedula*), Witte Kwikstaart (*Motacilla alba*), Huismus (*Passer domesticus*) en Gierzwaluw (*Apus apus*). Van de aangetroffen vogelsoorten zijn alleen nestlocaties van de Huismus en Gierzwaluw jaarrond beschermd. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden in het broedseizoen van zowel de Huismus als de Gierzwaluw. Invliegende soorten zijn niet waargenomen en gezien het broedseizoen zijn nestlocaties dit jaar waarschijnlijk niet aanwezig in het plangebied. De gebouwen zijn echter wel geschikt voor de Huismus en nestlocaties kunnen volgend broedseizoen niet uitgesloten worden in de oude tabaksschuur en oude woonhuis. Aanbevolen wordt dan ook om voor de sloopwerkzaamheden te controleren of de Huismus en Gierzwaluw broeden in het plangebied. Indien dit het geval in dienen nieuwe nestlocaties aangeboden te worden. Sporen van overige jaarrond beschermde vogelsoorten (uitwerpselen, braakballen, nesten) zijn niet aangetroffen in / rondom de te slopen gebouwen of de te kappen bomen. Gezien de binnenstedelijke ligging worden deze soorten ook niet verwacht in het plangebied. Negatieve effecten op deze soorten zijn dan ook niet te verwachten met de plannen.

2.3.5 Amfibieën

Stichting RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland) verzamelt verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen en publiceert deze jaarlijks op het internet (www.ravon.nl). Volgens verspreidingsgegevens van RAVON kunnen de

volgende beschermde amfibiesoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied: Bastaardkikker (*Rana klepton esculenta*), Bruine kikker (*Rana temporaria*), Gewone pad (*Bufo bufo*), Kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), Meerkikker (*Rana ridibunda*) en de strikt beschermde Heikikker (*Rana arvalis*), Kamsalamander (*Triturus cristatus*), Poelkikker (*Rana lessonae*) en Rugstreeppad (*Bufo calamita*)

Algemene soorten

Algemene soorten, zoals Bruine kikker (*R. temporaria*) en Gewone pad (*B. bufo*), die na de metamorfose op het land naar voedsel gaan zoeken, zijn gezien de binnen het plangebied gelegen biotopen niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen grote afstanden afleggen. Omdat de dieren op het land overwinteren, is het ook mogelijk dat er dieren in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Beschermde soorten

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen watervoerende elementen aanwezig. Strikt beschermde soorten stellen strikte eisen aan hun leefomgeving en blijven het gehele jaar door dicht bij hun voortplantingswater (met uitzondering van de Rugstreeppad). De Rugstreeppad is afhankelijk van open plekken met zand. Naar mate het gebied dicht groeit met grassen en struweel verdwijnt de soort. Het plangebied is in zijn geheel begroeid en daarmee niet geschikt voor deze soort. Overige strikt beschermde soorten worden ook niet verwacht in het plangebied, gezien de binnenstedelijke locatie en afwezigheid van water. Negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soorten zijn niet te verwachten en nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

2.3.6 Reptielen

Reptielen zijn over het algemeen gebonden aan structuurrijke vegetatie, vaak gelegen in weinig verstoorde biotopen. Soorten als Ringslang (*Natrix natrix*) en Levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) kunnen voorkomen in gebieden met een relatief hoge verstoringsgraad. Volgens RAVON zijn de Levendbarende hagedis (*Z. vivipara*), Hazelworm (*Anguis fragilis*), Ringslang (*Natrix natrix*) en Zandhagedis (*Lacerta agilis*) in de omgeving van het plangebied waargenomen. Op basis van de binnen het plangebied aanwezige biotopen (grotendeels verhard en bebouwd) en de binnenstedelijke locatie zonder verbinding met voor reptielen geschikt leefgebied is het voorkomen van reptielen niet waarschijnlijk. Negatieve effecten zijn niet te verwachten en gericht onderzoek is niet noodzakelijk.

De hierboven genoemde waarnemingen betreffen naar alle waarschijnlijkheid de waarnemingen van de uiterwaarden en de Veluwe/Utrechtse Heuvelrug. Het is namelijk bekend dat de Ringslang voorkomt langs de uiterwaarden, zoals onder aan de Wageningse berg in Wageningen. Overige soorten komen voor op de Veluwe en op Kwintelooyen, dat op 3,5 kilometer afstand, ten noorden van het plangebied ligt.

2.3.7 Vissen

Binnen het plangebied zijn geen watervoerende elementen aanwezig. Hierdoor kan de aanwezigheid van strikt beschermde vissen worden uitgesloten in het plangebied en is nader onderzoek niet noodzakelijk.

2.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in het plangebied voor. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de biotopen.

2.4 Conclusie

In het plangebied aan de Achterbergsestraatweg 8 te Rhenen (gemeente Rhenen, provincie Utrecht) is de bouw van een vrijstaande woning en een appartementencomplex beoogd. Hiervoor wordt een drietal gebouwen gesloopt. Voordat deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

2.4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden.

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied ligt buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied "Uiterwaarden Neder-Rijn" (250 meter afstand), daarmee zijn directe negatieve effecten uit te sluiten. Het Natura 2000-gebied is aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebied. Het Habitatrichtlijngebied ligt op ruim 9 kilometer afstand van het plangebied. Gezien deze afstand zijn indirecte effecten uit te sluiten op het Habitatrichtlijngebied. Instandhoudingsdoelstellingen van habitattypen en habitatsoorten worden met de plannen niet aangetast. Het Vogelrichtlijngebied ligt op 250 meter afstand. Tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied zijn wegen (drukke N225) en bebouwing gelegen. Deze elementen verwaarlozen versturende indirecte effecten zoals geluidsoverlast, lichthinder en trillingen. Van vermesting en verzuring is geen sprake aangezien appartementen gerealiseerd worden. De bouw van appartementen leidt mogelijk tot een toename van het aantal recreanten in het Natura 2000-gebied. Deze toename is ten opzichte van het aantal huidige recreanten zo beperkt dat het niet leidt tot een effect op aangewezen soorten. Overige versturende effecten (zoals oppervlakteverlies, versnippering, mechanische effecten, verzoeting, vernatting, verontreiniging) zijn gezien de ligging buiten het Natura 2000-gebied en tussenliggende reeds versturende elementen niet te verwachten.

Geconcludeerd kan worden dat het toekomstige plan geen negatief effect heeft op het Natura 2000-gebied "Uiterwaarden Neder-Rijn".

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De gronden behorende bij het Natura 2000-gebied zijn tevens aangewezen als EHS en betreffen de dichtstbijzijnde gelegen EHS. Op basis van bovenstaande onder Natuurbeschermingswet 1998 genoemde aspecten zijn negatieve effecten op de EHS tevens niet te verwachten.

2.4.2 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dieren opzettelijk worden verontrust. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid van het plangebied als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook de vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten niet langer kunnen functioneren. Door de werkzaamheden kunnen alle aanwezige soorten negatieve effecten ondervinden van de ingreep. Voor de meeste soorten is dit tijdelijk van aard.

Algemene soorten

De meeste van deze soorten zijn beschermd maar vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1), zoals Mol, Konijn en Huisspitsmuis. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een algehele vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Dit betekent dat voor deze soorten de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden zonder ontheffing.

Strikt beschermde soorten

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten staat vermeld op tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet en is daarmee strikter beschermd. Voor deze soorten geldt dat bij een aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd. Strikt beschermde vleermuizen, Huismus en Gierzwaluw zijn, gezien de verspreidingsgegevens, aanwezige habitats en soortspecifieke eisen niet op voorhand uit te sluiten binnen het plangebied.

Verder kunnen bij de start van werkzaamheden in het broedseizoen, broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren. Werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten het broedseizoen of tijdens het broedseizoen, als broedende vogels binnen en in de directe omgeving van het plangebied uitgesloten kunnen worden.

	Jan.	Feb.	Mrt.	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
Broedvogels												

Tabel 1: Indicatieve periode uit te voeren werkzaamheden. Groen: werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden. Oranje: werkzaamheden mogen uitgevoerd worden mits geen broedgevalen aanwezig zijn.

2.4.3 Nader onderzoek

Uit de quick scan is naar voren gekomen dat een aantal strikt beschermde soorten mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet uit te sluiten in de te slopen gebouwen. Gericht onderzoek dient uitgevoerd te worden naar deze soortgroep. Onderzoekperiode: eind mei - medio juli (kraamkolonies) en medio augustus - eind september (paarverblijven). Deze onderzoeksperiodes zijn gebaseerd op het Protocol Vleermuisonderzoek van het Netwerk Groene Bureaus (2010), dat tevens als leidraad gehanteerd wordt door het Ministerie van LNV voor een ontheffingsaanvraag.

Aanbevolen wordt om voor de sloopwerkzaamheden te controleren of de Huismus en Gierzwaluw broeden in het plangebied. Indien dit het geval is dienen nieuwe nestlocaties aangeboden te worden, zodat de functionaliteit van het plangebied voor deze soorten niet achteruitgaat.

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald welke maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat de Flora- en faunawet wordt overtreden. Mocht het niet mogelijk zijn om dit te voorkomen, dan is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Een dergelijke ontheffing is alleen onder beperkte omstandigheden verkrijgbaar.

2.4.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen;
- als er weer een zolder of vliering wordt aangelegd, zou deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor wordt de zolder mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;
- het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheems bes- en bloemdragende struiken en planten;
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van gierzwaluwen. Deze beschermde soort verliest steeds meer nestmogelijkheden. De huidige bebouwing is voor deze soort niet geschikt.

3 Nader veldonderzoek flora en fauna

3.1 Nader onderzoek

Uit de quick scan flora en fauna blijkt dat strikt beschermde soorten als vleermuizen niet zijn uit te sluiten binnen het plangebied. Een nader veldonderzoek is noodzakelijk om te specificeren of strikt beschermde soorten een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. SAB kan hier een rol in spelen door de opdracht tot een gerichte veldinventarisatie nader te formuleren en de veldinventarisatie te (laten) doen. De kosten voor het uitvoeren van het veldonderzoek zijn afhankelijk van de grootte van het plangebied en het aantal te onderzoeken soorten. Een offerte kan indien gewenst opgevraagd worden.

Hieronder wordt per soort een indicatie gegeven van de onderzoeksperiode waarin het nader veldonderzoek uitgevoerd kan worden.

- vleermuizen alle soorten, onderzoeksperiode: eind mei tot medio juli én van medio augustus tot en met eind september.

SAB is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus. De uit te voeren veldonderzoeken worden uitgevoerd conform de protocollen die zijn opgesteld door dit netwerk. Zo vindt het vleermuizenonderzoek plaats conform het protocol vleermuisonderzoek van het Netwerk Groene Bureaus (2009). In de protocollen is opgesteld dat het voor bepaalde soorten noodzakelijk is om meerdere malen (minimaal twee keer) het plangebied te bezoeken om deze soorten uit te sluiten. Voor vleermuizen geldt verder dat tussen de verschillende veldbezoeken minimaal 10 dagen dient te zitten, en optimaal is 20 dagen. Het aantal veldbezoeken is verder afhankelijk van de grootte van het plangebied.

Aanbevolen wordt om voor de sloopwerkzaamheden te controleren of de Huismus en Gierzwaluw broeden in het plangebied. Indien dit het geval is dienen nieuwe nestlocaties aangeboden te worden, zodat de functionaliteit van het plangebied voor deze soorten niet achteruitgaat.

3.2 Zorgplicht

Wel dient met de plannen rekening gehouden te worden met een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet. Deze voorwaarden zijn altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren;
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezigheid

planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:

- voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
- het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
- het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen. Zodat het plangebied ongeschikt is voor dieren.

4 Mitigerende maatregelen / Ontheffingsaanvraag

Pas als het exacte gebruik van het plangebied door vleermuizen bekend is kan worden bepaald of overtreding van de Flora- en faunawet plaatsvindt en welke maatregelen getroffen moeten worden om overtreding van de wet te voorkomen.

Aanbevolen wordt om voor de sloopwerkzaamheden te controleren of de Huismus en Gierzwaluw broeden in het plangebied. Indien dit het geval is dienen nieuwe nestlocaties aangeboden te worden, zodat de functionaliteit van het plangebied voor deze soorten niet achteruitgaat.

5 Voortoets/ Oriënterende habitattoets

Het plangebied ligt niet in een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde gebied beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft het Natura 2000-gebied “Uiterwaarden Neder-Rijn”. Dit beschermde gebied ligt op ongeveer 250 meter afstand van het plangebied en betreft zowel een Vogel- als Habitatrichtlijngebied.

5.1 Gebiedsbeschrijving

Het gebied de Neder-Rijn bestaat uit de uiterwaarden van de Neder-Rijn tussen Renkum en Wijk bij Duurstede. De rivier vormt een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. De Neder-Rijn moet in perioden met hoge rivierafvoer 1/6 van de Rijnafvoer voor haar rekening nemen. In perioden met lage rivierafvoer wordt het water op peil gehouden door de stuw bij Amerongen. De uiterwaarden zijn gevarieerd in breedte en hoogteligging. De uiterwaarden bestaan voornamelijk uit graslanden, afgewisseld met enkele akkers, meidoornhagen, knotwilgen, bosjes, moerasgebiedjes, ontgrondingsgaten en geïsoleerde oude riviertakken. De rivierbedding heeft een breedte van 200 tot 250 meter. Het winterbed varieert in breedte van 500 meter bij Rhenen tot maximaal twee kilometer bij Amerongen. Karakteristiek voor dit gebied is de overgang van het rivieren landschap naar de hogere gronden: de stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe. Enkele voorbeelden zijn de Blauwe Kamer aan de voet van Grebbeberg, de Elster buitenwaarden die grenzen aan het zandgebied Plantage Willem III en de Amerongse Bovenpolder aan de voet van de Amerongse Berg. Op deze overgangen komen restanten van hardhoutoibossen voor. Door kwel vanuit de rivier en vanuit hogere gronden kan het water in poelen en plassen in de uiterwaarden van goede kwaliteit zijn. Een deel van de Amerongse Bovenpolder is aangewezen onder de Habitatrichtlijn en bevat een hoge uiterwaard waar soortenrijke glanshaverhooilanden voorkomen. Het is een geaccidenteerde terrein met hoge, droge ruggen en vochtige laagten die incidenteel geïnnundeerd worden (bron: Ontwerpbesluit uiterwaarden Neder-Rijn, 2010).

Het Natura 2000-gebied is aangewezen als Vogelrichtlijngebied op basis van het voorkomen van trek-, rui- en broedvogels zoals Kleine zwaan, Porseleinhoen, Kwartelkoning, Nonnetje, IJsvogel, Oeverwaluw, Fuut, Grauwe gans, Smient. Het gebied is aangewezen als Habitatrichtlijngebied op basis van het voorkomen van Slikkige rivieroever, Glashaver- en vossenstaarthooilanden en droge hardhoutoibossen.

5.2 Effectenbeoordeling

Het plangebied ligt buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied, daarmee zijn directe negatieve effecten uit te sluiten. Het Habitatrichtlijngebied ligt op ruim 9 kilometer afstand van het plangebied. Gezien deze afstand zijn indirecte effecten uit te sluiten op het Habitatrichtlijngebied. Instandhoudingsdoelstellingen van habitattypen en habitatsoorten worden met de plannen niet aangetast. Het Vogelrichtlijngebied ligt op 250 meter afstand. Tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied zijn wegen (drukke N225) en bebouwing gelegen. Deze elementen verwaarlozen versturende indirecte effecten zoals geluidsoverlast, lichteinder en trillingen. Van vermeting en ver-

zuring is geen sprake aangezien appartementen gerealiseerd worden. De bouw van appartementen leidt mogelijk tot een toename van het aantal recreanten in het Natura 2000-gebied. Deze toename is ten opzichte van het aantal huidige recreanten zo beperkt dat het niet leidt tot een effect op aangewezen soorten. Overige verstorende effecten (zoals oppervlakteverlies, versnippering, mechanische effecten, verzoeting, vernatting, verontreiniging) zijn gezien de ligging buiten het Natura 2000-gebied en tussenliggende reeds verstorende elementen niet te verwachten.

5.3 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat het toekomstige plan geen negatief effect heeft op het Natura 2000-gebied "Uiterwaarden Neder-Rijn".

Bijlage 1: Gegevens Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:167 / Y:441								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1				6	goed	-	1991-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	1	1				slecht	0%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen		1			1	matig	51-100%	1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders					1	goed	0%	1998-2008
Nachtvlinders						redelijk		1980-2008
Libellen					1	matig	0%	1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Bijlage 2: Literatuurlijst

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C., Thissen, J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Spitzen – van der Sluijs, A.M., Willink, G.W., Creemers, R., Ottburg, F.G.W.A., de Boer, R.J., Pfaff, P.M.L., de Wild, W.W., Stronks, D.J., Schröder, R.J.H., de Vos, M.T., Soes, D.M., Frigge, P. & Struijk, R.P.J.H. 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985-2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Ontwerpbesluit Uiterwaarden Neder-Rijn. 2010. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.natuurloket.nl

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl

www.telmee.nl

www.waarneming.nl